

xī. 6258 - 1940. xīī. 19 - kēles - rōto. kēkēt.
xīī. 6.411 - 1941. v. 29. - vegyes - rōto. kēkēt.
6.542 - " - xī. 2. - kēkētī - ephangī.

Kandidi, Pichas me; 1918. v. 7. ref.

avataři ahial: 130 / 1941-42.

rep: 1941. xī. 3.

lun lance avatēlō -
S. 1941. xī. 4

[Signature]

lun lance avatēlō

S. 1941. xī. 4

[Signature]

A. DEMONSTRATIÓ H. DR. JÓZSEF NYELV- ÉS TUDOMÁNYTUDOMÁNYI
JOG- ÉS ALLAMTUDOMÁNYI KARA.

83. 41 / 10 42 sz. sz. sz.

Bek: 1941. évi szeptember 24. n.

Eltérít:

db. példány: 1/1000

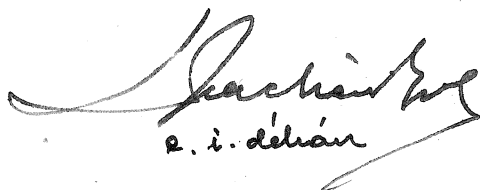
Bizálatra kiadatik:

Dr. Jónaspékéri Ilmú Béla

" Bacsó Dező

professzor. matematik.

Debrecen 1941. szept. 25-én.

2. i. példány

Zavaros dolgot. Bontó
akadályokról szól a katonajogi
normák klárua alapján, de ötko.
zavara a magyar katonajogi
bontó okokkal. A 47. §-ban
nem eivénytelenséget, hanem
válsról beszél. A eivénytelenséget
okozó akadályok közül még sem
említi a Ft. 6. 11. 12. §-ban utaltat.
Ellenben bőven szól a sévelés és megtervés
his kérdésről, ami eivénytelenségek,
de nem akadály (hiszen azok kötik
a heicasságot, míg nem is tudhat róla).
Semmi más és más eivénytelenségek fogal-
mával nem léggé tekintésem. A
kioldozás is zavaros. De nem
sautoo dolgok öfkeverése vannak.
Ez fogadom, de chisrietet nem vickony
debecer eg 41 okos. / Ann. Hg.

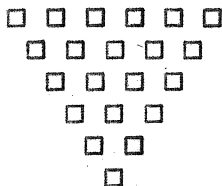
F O R R Á S A I M:

- 1./ Grill-féle Döntvénytár: 1893-94-95-99- 1903-1904 évf. Bpest.
- 2./ Jancsó György: A magyar házassági és házastársi öröklési jog. Bpest. 1901.
- 3./ Katona Mór: Az érvénytelenség és megtámadhatóság helytelenségei a magyar magánjogban. B.-pest. 1905.
- 4./ Kolozsváry Bálint: Magánjog. 1930.
- 5./ Országos Törvénytár: 1894. évfolyam.
- 6./ Raffay Ferenc: A magyar magánjog kézikönyve. Bpest. 1909.
- 7./ Reiner János: Az egyházi házasságkötési jog tanának kifejlődése. B.-pest. 1907.
- 8./ Sipőcz László: A gyámsági törvény. Bpest. 1882.
- 9./ Szladits Károly: A magyar magánjog vázлата. Bpest. 1917.
- 10./ " " A házasság érvénytelensége. Magyar Jogi Lexikon. IV. kötet. Bpest. 1903.

11./ Tóth Lajos: Magyar magánjog. Öröklési jog.
Debrecen. 1932.

12./ Zachár Gyula: A magyar magánjog alaptanai.
Bpest. 1928.

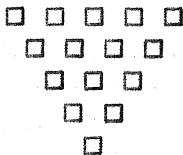
13./ Zlinszky Imre: A magyar magánjog mai érvényé-
ben, különös tekintettel
a gyakorlat igényeire.
Budapest. 1880.

*A Berner által készített
204. kiadású német nyelvű
magánjogi és házassági jogi
kézikönyv.*

TARTALOMJEGYZÉK.

- 1./ Bevezetés.
- 2./ A semmisség és megtámadhatóság jogi természete a házassági jogban.
- 3./ Megtámadási akadályok:
  - a./ fejletlen kor;
  - b./ kiskorúság;
  - c./ kényszer;
  - d./ tévedés;
  - e./ megtévesztés.
- 4./ Abszolút és relatív házassági akadályok.
- 5./ Befejezés.

H Á Z A S S Á G I M E G T Á M A D Á S I B O N -
T Ó A K A D Á L Y O K .

A magyar házassági jog főforrása az 1894:XXXI.t.c., amelyben többek között azok az akadályok is fel vannak sorolva, amelyek fennforgása esetén a törvény nem engedi meg a házasságkötést. Ha pedig mégis megkötötték, ugynevezett megtámadási keresettel lehet élni s így a házastársak nem lesznek házassági életközösségben. Arról van szó ugyanis, hogy a közérdek megelőzi a magánérdeket és hogy a Házassági-törvény indokolásának 12. és 13. lapján olvashatjuk, a házassági akadályok törvénybefoglalásának az a célja, hogy az egyes egyén házasságkötési szabadsága összhangba hozassék a társadalom érdekével.

Hogy mi a köz érdeke, ez a kérdés az egyes korokban más és más megítélés szerint történt. Volt idő, amikor a vegyes vallás, vagyis a házastársak különböző hitfelekezethez tartozása, továbbá a lelki rokonság /: ez katolikus egyházi jogi fogalom :/ is elegendő akadály volt a házasságkötési szabadságnak.

Eltekintve a kérdés legújabb reformjától, a házassági akadályokat még az 1894-es házassági törvény szerint tárgyaljuk és ez alapon fogjuk azt a megkülönböztetést tenni, hogy vannak házassági bontó akadályok /: impedimenta dirimentia:/

és tiltó akadályok /: impedimenta impedientia:/. Az előbbiek miatt azért fogják felbontani a házasságot, mert ezt a legáltalánosabb közérdek ugy kívánja, a tiltó akadályok pedig "bizonyos érdekek oltalmára állittatnak fel, amelyek eléggé fontosak arra nézve, hogy a házasság-

kötést megengedhetetlenné tegyék, a tilalom áthágása büntetéssel is fenyithető, de mégsem oly lényegesek, hogy az akadály ellenére megkötött házasság további fennállását a törvény meg ne engedné."

/: Miniszteri indokolás 13. oldal.:/

A házassági akadályoknak bontó és tiltó csoportra való felosztása az elmélet műve. E téren többféle felfogással találkozunk a jogi irodalomban. WLASSICS a két főkategórián belül alosztályokat kíván felsorolni, a kánonjog megkülönböztet közjogi /: impedimenta iuris publici :/ és magánjogi /: impedimenta iuris privati :/ akadályokat. Vagy: világi és egyházi törvényen alapulókat /: impedimenta iuris divini et humani:/ köztudomásukat, szemben a titkosokkal. /: Impedimenta publica et occulta:/ általánosokat és viszonylagosokat /: impedimenta absoluta et relativa:/, ideigleneseket és örökösöket /: temporanea-perpetua:/, a házasságot megelőzőket és utána következőket /: an-

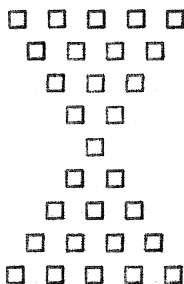
te cedentia-super-venientia:/. De minden osztályozás csak az elmélet szempontjából bir jelentőséggel. A gyakorlati ember mindebből csak egyet lát: a törvény szerint nem szabad házasságot kötnie! Ez világosan látszik a törvény szövegéből is, amikor a tiltó okok tárgyalásánál azt mondja: "hogya házasságkötés tilos" - a bontóknál pedig a "házasság nem köthető!"

A törvénynek azonban nincs igaza. Hisz mind a két esetben éppen az a helyzet, hogy már létrejött a házasság, tehát arra kell nézünk, hogy mi lesz a következmény? Mit csináljon a bíró, ha tiltó és mit, ha bontó akadály ellenére léptek egyesek házasságra?

Gyakorlatilag tehát csak akkor tehető különbség a kétfajta akadály között, ha megtámadják a házasságot, mert bontó oknál nemcsak megbüntetik a feleket, de a házasság érvénytelenségét is kimondják, míg tiltó akadállynál csak a büntetést

Nem csak

szabja ki a bíró.-

A SEMMISÉG ÉS MEGTÁMADHATÓSÁG JOGI TERMÉ-

szete a házassági jogban.

Vizsgáljuk már most a bontó akadályok természetét. Az előbbieik után már látjuk, hogy ezek a bontó szakaszok tulajdonképen nem is bontó, hanem érvénytelenségi esetek, mert a házasság törvényellenes, tehát semmis, nincs házasság!

A felek házasságkötő ügylete semmis ügylet volt. Érdekes a házasságkötést ebben a kö-

telmijogi izü kifejezéssel illetni, hogy semmis
ügylet, de ez csak első pillanatban feltűnő. Már
PLÓSZ kifogásolja, hogy az érvénytelenség fo-
galmát, amelynek egyik faja a semmiség, miért csak
a jogügyletekre alkalmazzák, amikor talán ez a
jogügyleteken kívül álló cselekményekre is, ^{all} mint
például: maga a házassági közösség. PLÓSZNAK a-
zonban nincsen teljesen igaza, mert a házasság
semmiségét nem lehet minden további nélkül egy ka-
lap alá venni a kötelmi jogügyleti semmiséggel.-
Hiszen a házastársak de facto együtt élnek, ez te-
hát nem ugyanaz, amit PLÓSZ a jogügyletekkel kap-
csolatosan "non existentia"-nak nevez. Ilyen az
olyan jogügylet, amelyik nincs, egyáltalában nem
létezik, tehát még a látszat kedvéért sem adjuk
meg neki a valódiság vélelmét. Házasságjogilag az
a helyzet lenne ilyen, ha például: két férfi akar-
na egymással házasságra lépni, vagy szintén egyál-
talában nem jönne létre házasság, hanem a polgári

memorandum

hatósághoz, hanem egy egészen illetéktelen forumhoz fordulnának a felek.-

Ezzel szemben annak a házasságnak a semmisége, amelyet valamelyik házassági akadály ellenére kötöttek meg, olyan természetű, hogy a házasság " non existat", hanem csak akkor lesz érvénytelenné, ha valaki megtámadja és a bíróság jogerős ítéletben mondja ki rá a semmiséget. Ha pedig már megszűnt a házassági kötelék, megállapító keresettel kell élni. Az ilyen házasságot aztán /: Házassági-törvény indokolás. 90. oldal. :/ "ugy kell tekinteni, mintha meg sem kötötték volna, mert ez a semmiség fogalmából magától következik."

A fent mondottakból több hasonlóságra tudunk következtetni a jogügyleti és házassági semmiség között, de azért sok a különbség is. Elsősorban: a semmis jogügylet ipso iure érvénytelen, bárki hivatkozhat érvénytelenségére, mellékesen is,

sem kötelező

önmagától fogva hat mindenkivel szemben; nem függ a résztvevők akaratától. Utólagos jóváhagyással helybenhagyással nem lehet jóvátenni és az elévülés sem orvosolja. A házassági semmiség nem ilyen természetű. Itt az érvénytelenség nem ipso iure áll be, a házastársaknak nincs joguk a házassági életközösséget egyszerűen abbahagyni, mert ha ez így lenne, ahogy ezt a törvény indokolásának 100. lapja magyarázza, ezzel a házasság intézményének a szilárdsága rendülne meg. Szükséges tehát, hogy az érvénytelenség kimondásához keresetet nyujtsanak be és a bíróság elfogadva felperes indokolását, az ítéletben - ha pedig már megszűnt a házasság, a megállapító per ítéletében /:Ht.57. §-a IV.2.:/ - szabályosan kijelentse, hogy ez és ez a házasság semmis! Ebben az esetben aztán /: Ht. 46.§,-a 2. bekezdés :/ "a semmis házasságot megszűnése, vagy semmissé nyilvánítása után úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötötték volna."

Rem. H. H. H.

Egy további különbség a jogügyleti és házassági semmisség között az, hogy míg a semmis jogügylet azzá nyilvánítása iránt bárki keresetet benyújthat, addig a házasság semmissége ügyében csak az, aki kimutatja, hogy jogi érdeke fűződik a házasság semmissé nyilvánításához. /: Ht. 46, 47. §§.-ok:/, tehát nemcsak a közvetlenül érdekelt házastársak és az ügyész.-

Ami már most a megtámadási pert illeti, - bár ez inkább perjogi kérdés és nem tartozik szorosan a "házassági megtámadási akadályok" anyagi jogi problémájához - szükségesnek tartom, hogy röviden ismertessem. Az igény érvényesítésének a megtámadási kereset, illetve viszontkereset és a bejelentés az eszköze. /: Ht. 68.§.:/ Ha még fennáll a házasság, akkor van helye keresetnek, ha pedig megszűnt, akkor bírósághoz való bejelentésnek. E szerint tehát /: Ht. 56.§-ában felsorolva az érdekeltek:/ megtámadásra jogosítva van:

személyes

a./ a Ht. 7.§-a ellenére kötött házasság esetében, amíg a házastárs fejletlen kora tart, az Igazságügyminisztertől nyert felhatalmazás alapján a kir.ügyész, ezentul maga a házastárs;

b./ a 8 §. /: husz éven aluli kiskoru: ellenére kötött házasság esetében a fejlett korát elért kiskoru házastárs és mig kiskorusága tart, az ő gyámhatósága;

c./ az 53-55. §§.-ok eseteiben a kényszerített, tévedő vagy megtévesztett házastárs.

A gyámhatóság a megtámadás jogát az árvaügyész utján gyakorolja.

Az a házastárs, aki fejlett korának elérése után a házasságot helybenhagyta, azt amitt, hogy a 8. §. ellenére köttetett, meg nem támadhatja.

A házassági megtámadási kereset benyuj-

tásának ideje egy év /: Ht. 57.§.-a:/ és ez alól csak abban az esetben van kivétel, ha /: C.3440 :/ 1898:/ "midőn a házasság kizárólag a házasságkötés alaki kellékei miatt /: 13.§.:/ van megtámadva."

A kereset benyújtásának időpontja a Ht. 57.§.-ában van részletesen megadva. E szerint a határidő számítandó:

a./ a 7. §. ellenére kötött házasság esetében a kir.ügyészre nézve attól a naptól, amelyen a házasság megtámadhatósága hivatalos tudomására jutott; a házastársra nézve, amely napon fejlettségi korát elérte;

b./ a 9. §. ellenére kötött házasság esetében a gyámhatóságra nézve attól a naptól, amelyen a házasság megkötése hivatalos tudomására jutott /: Ht. 58.§.:/, a házastársra nézve, amely napon a házasságot kötötte, ha pedig ekkor még fejletlen kora volt, amely napon fejlettségi korát elérte.

Megjegyzendő, hogy a gyámhatóság értesítése nem okvetlenül szükséges, mert /: Ht.60.§.:/ ezzel " egyenlő hatályu azon törvényes képviselő, vagy szülő tudomása is, akinek utólagos beleegyezése a megtámadás kizárásához elégséges." Ha most már a szülő előbb szerez tudomást a házasságról, a gyámhatóság megtámadási jogának megrövidül a határideje, mert ebben az esetben ez a szülő tudomásulvételének a napjától folyik. Ha pedig a gyámhatóság egyáltalában nem szerez tudomást a házasság fennállásáról, akkor egy év alatt elenyészik e joga anélkül, hogy egyáltalában tehetne valamit ellene. Mindez persze egészen másként alakul, vis maior esetében, mert /: Ht. 60.§.:/ "Ha a házastárs a megtámadás megtételében erőhatalom, vagy cselekvőképtelenség által korlátozva van, míg ezen akadály tart, a határidő folyása szünetel.

Ezen rendelkezés megfelelően alkalmazandó, midőn az 58.§.-ban említett képviselő, vagy

szülő a gyámhatóság értesítésében gátolva van."

Maga a per tehát a semmisségi kereset-tel, illetve a bejelentéssel indul. Lehet, hogy a megtámadásra jogosult külön élt jogával, de lehetséges az is, hogy az érvénytelenség kérdését más perben mellékesen vetették fel. A semmisség kérdését azonban ebben az esetben is önállóan fogja eldönteni a bíróság és a főper tárgyalását a jogerős ítéletig fel fogja függeszteni.

Az ügyész és az árvaügyész mindkét házastestvért, a házastestvér csak a másik testvért hívja perbe. Házastestvérek úgy is perelkedhetnének egymás ellen, hogy mind a kettő megindítja a pert, de nem egymás ellen, hanem a hivatalból kirendelt házastestvérvédő ellen. Ez az intézmény azonban jogunkban nem nyer alkalmazást és a Curia is kimondja /:1890-97.számú döntvény:/ "Kettős házasság esetében, közhatalóság részéről az utóbb kötött házasság megsemmisítése iránt folyamatba tett perben házastestvérvédő

kirendelése nem szükséges."

Igen fontos volna a gyermekek perbevonása, mivel érdekük, mert születésük törvényes, vagy törvénytelen volta, tartási viszonyaik stb. függ szüleik házasságától. Nem tudni tehát, hogy ugyanakkor, mikor a megállapító-perben szerepet juttat nekikma bíróság /: C.1131-1899.:/- bár ezt is megszorítólag, csak kiskorú gyermekekre vonatkoztatja - a gyermekek miért maradnak ki az érvénytelenítési perből?

A bíróság helyt adva a megtámadási keresetnek, perbe hívja a feleket és szabályosan levezeti a pert. E tekintetben perjogi szempontból nincs különös mondanivalónk, a semmiségi per nem külön típus!

A bejelentéssel kapcsolatban pedig csak annyit kell megjegyeznünk, hogy ezt /: Ht.72.§.:/
"...a házasság jelen törvény 2.§.-a szerint illetékes bíróságához kell benyújtani és visszavonásá-

nak nincs helye.

Visszatérve már most a jogügyleti és házasságjogi semmisség tárgyalására, további fontos különbségként állapíthatjuk meg, hogy míg a semmis jogügylet utólagos beleegyezéssel nem lesz hatályos, "quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis conualescere" - marad tehát "negotium nullum" - addig a házasságnál /: Ht.62.§.:/ " ha a házasság a megtámadási határidőn belül, vagy a 61.§.-ban meghatározott időpontok előtt megtámadva nem volt, ugyszintén utólagos felmentés, beleegyezés és jóváhagyás esetében is /: 63-66. §§.-okig / a házasság megtámadhatóságát úgy kell tekinteni, mintha fenn sem forgott volna."

Továbbá: a házassági per önálló per, mint már jeleztem is, ha más perrel kapcsolatban vetik is fel a házasság semmisségének kérdését, ez önálló ítélet tárgya lesz és a főper folytatását el kell halasztani a semmisségi per jogerős el-

döntéséig. Az érvénytelenség kérdése tehát nem foglалható más keresetbe, mint ezt világosan láthatjuk az indokolásból: "Addig, míg a házasság fennáll, a semmisséget önálló semmisségi perben kell megállapítani s a semmisség kérdését más perben mellékesen /: incidenter :/ tárgyalni és eldönteni nem lehet." /: Miniszteri ind. 90.oldal.:/

Egyedül az elévülés tekintetében igazán semmis, jogügyleti értelemben a semmis házasság. Ugyancsak a miniszteri indokolás 90.lapján található: " A házasság semmissége időmulás által nem orvosolható, ezen szabály alól csak a 43 - 44 - és 45. §§.-ok, ez utóbbinak a második bekezdése tesz kivételt.

Végeredményben tehát azt kell megállapítanunk, hogy a semmis házasság tehát nem olyan értelemben semmis, mint a semmis kötelmi jogügylet, és ha még fokozatokat is akarunk tenni: van semmis házasság és megtámadható házasság; ehelyett sokkal

helyesebb, ha azt mondjuk, hogy van feltétlenül megtámadható és feltételesen megtámadható házasság.

A kettő között az a különbség, hogy míg a feltétlen megtámadható házasság érvénytelenítése iránt mindig lehet beadni keresetet, addig a feltételesen megtámadhatónál csak bizonyos körülmények fennforgása esetén. Ez a szó, hogy feltételes, vagy feltétlen, magában a házassági törvényben nem fordul elő, de igenis előfordul a törvény indokolásának 39. lapján, ahol azt olvashatjuk, hogy " a megtámadható házasság érvénytelensége csak feltételes, amennyiben a megtámadási jog érvényesítésétől függ."

□ □ □

M E G T Á M A D Á S I A K A D Á L Y O K .

Rátérve most már a megtámadási okokra, a házassági-törvény 5 ilyen okot ismer. Megjegyzendő, hogy ezek ilyen néven nem szerepelnek a törvényben, hanem a "HÁZASSÁGI MEGTÁMADÁSI AKADÁLY" elnevezés teljesen a doktrina műve és a megtámadásra jogosultak körére vezethetők vissza.

a./ Fejletlen kor.

1./ Első akadály a: FEJLETLEN KOR.

Világos, hogy a házassághoz bizonyos fokú testi és szellemi érettség szükséges. Ezért mondja a Ht.7. §.-a: "Fejletlen koru házasságot nem köthet. Férfi 18-ik, nő 16-ik életévének betöltésével éri el fejlett korát." A törvény tehát úgy vélelmezi, hogy a 18 éves fiu, illetve a 16 éves leány már érett a házasságra. Ebből természetesen nem következik,

hogy olyan esetekben, amikor a házasulandók korukra való tekintet nélkül elég érettnnek látszanak, ne lehessen kivételt tenni e szabály alól. Ekkor az Igazságügyminiszter ad felmentést, még pedig utólagosan is adhatja, tehát akkor is, ha már megkezdtek a házassági életközösséget. Ez utólagos felmentésnek a Ht. 63.§.-a értelmében a törvény 7.§.-a ellenére kötött házasság esetében mindaddig helye van, míg a házastárs fejlett korát el nem éri.

De lehetséges az is, hogy a felek még nem érték el a kívánt nivót. "Oly esetekben, amikor az egyének az 5. pontban megállapított életkorban sem érték el még szervezetük ama fejlettségi fokát, amely a házasság megkötéséhez - hogy céljának megfelelően - szükséges, a kiskoru oltalma és a házasságkötés megakadályozása nem lehet többé magának a törvénynek a feladata, amely csak az átlagos viszonyokat veheti számba, hanem az a-

zoknak a belátására bizandó, akiknek beleegyezését a törvény a házasságkötéshez megkívánja./: Indoklás 17. m.:/ A szülő, illetve gyám beleegyezése különben is mindig szükséges a fejletlen-koru házasságához, hiszen a törvény értelmében: 1877:XX. törvénycikk 2.§.-as " a kiskorúak atyai hatalom, vagy gyámság alatt állanak." Az anyakönyvvezető egyenesen köteles megtagadni a kihirdetést, ha hiányzik a szülői, vagy gyámi beleegyezés. De magában a beleegyezés még nem teremt házasságkötő képességet. Lehet, hogy a házasság a fejletlen koron kívül más lényeges hibában is szenved. Például: megtévesztés, vagy erőszak történt. Ilyenkor ezek miatt továbbra is fennáll a házasság megtámadhatósága; a beleegyezés tehát csak a kor miatti megtámadhatóságot enyészti el. Ha a házasságkötéshez mind az Igazságügyminiszter felmentése, mind a szülő hozzájárulása szükséges, a két vélemény független egymástól. 15193/1896.számú B.M.rendelet: "Az a vélemény, mely szerint fejletlen koru részére

a házassági törvényben körülírt szülői, vagy gyámhatósági jóváhagyás csak az esetben volna megadható, ha a fejletlen koru már megelőzőleg felmentést nyert a Ht. 7. §.-ában meghatározott akadály alól: a törvényben gyökerező alappal nem bir."

Lehetséges tehát, hogy meg van az Igazságügyminiszter felmentése, de hiányzik a szülői jóváhagyás, vagy fordítva.

A törvény idevágó rendelkezése még más félreértésre is szolgálhat alapul. A Ht. 7.§.-a értelmében: " Fejletlen koru /: 18, illetve 16 éven aluli házasságot nem köthet:/ Ebből következik, hogy az ilyen házasság semmis, nem létezik. A Ht. 51.§.-a azonban azt mondja, hogy az ilyen házasság megtámadható, megtámadási keresettel. Ez a két intézkedés ellentétben áll egymással. Ha semmis a házasság, akkor a kereset nem lehet megtámadás, csak egyszerű kérvény: hozzon a bíróság praecjudiciális ítéletet, amelyben megállapítja, hogy

a fentnevezettek között nem volt házasság.

Egészen más a megtámadási kereset, amelyben felperes direkt kéri, hogy a bíróság neki adjon igazat és tegye érvénytelenné ezt és ezt a házasságot. A törvényhozó homályos szövegezése miatt itt confundálódik a semmisség a megtámadhatósággal. Egyébként az eset elég sűrű: 1895-ben hatszáztizenhat lány és tizenöt fiú, 1966-ban 2860 egyén kapott felmentést, ami annak jele, hogy népünk körében elég gyakori a korai házasság.

Érdekes megjegyezni ezekután, hogy a házassági törvényben sem kormaximum nincs, sem a házasulandók közötti nagy korkülönbség nem szolgál házassági akadályul. /: Indokolás 18.1.:/, ami pedig szintén üdvös volna.

□ □ □

confundál

b./ Kiskorúság.

A Ht. a teljesen szabad házassulást a teljes korúhoz köti. Az 1877:XX.törvénycikk kimondja: "Teljes-korúság a személy életkora 24.évének elteltével éretik el." Nőkre nézve az: 1974: XXIII.törvénycikk: "Hajadonok 24. életévük betöltésével teljes koruakká válnak és minden a teljes korúsággal járó jogok élvezetébe lépnek." Ez alól ugyan kivételeket is állapít meg a törvény, a férfi nagykorusítható /: 1877:XX.tc. 4.és 5.§.:/ Ez azonban a házasság szempontjából közömbös, amit világosan kifejez a Ht. 129.§.-a: " Az a nő, aki a 8.§. ellenére kötött házasságot, ezen házasság megtámadására vonatkozó szabályok alkalmazásában a kiskorúakkal egyenlő elbánásban részesül mindaddig, míg 24.-ik életévét be nem tölti." Továbbá: a 130. §.: " Az 1877:XX.t.c.-en alapuló teljeskorúság a jelen törvény alkalmazásában tekintetbe

Handwritten signature or mark on the right margin.

nem vehető." A lényeg tehát az, amit a Ht. 8.§.-ának egy bekezdése úgy mond ki: "Kiskoru törvényes képviselőjének beleegyezése nélkül nem köthet házasságot." Mégpedig tekintet nélkül arra, hogy: "törvényes, törvényesített vagy mint törvénytelen gyermek, valamint az örökbefogadott gyermek is és tekintet nélkül a kiskoru nemére." /:Ind.19.oldal.:/

Kérdés most már, a törvény szerint ki a szülő, illetve törvényes képviselő? - Erre nézve az 1877:XX.t.c. 15, 16, 21-23, 27, 36. §§-ai szolgálnak felvilágosítással. Megemlítjük a 34988/1896 számú B.M.rendeletet is, amely megjegyzi, hogy: "A közgyám nem képviselő" és a Ht. 9.§.-át: "Beleegyezésre jogosult szülő az atya, ha atya nincs, vagy a gyermek törvénytelen - az anya.

Ha a szülők ágytól és asztaltól elvannak választva, vagy házasságuk felbontatott, a gondviselése alatt álló gyermekre az anya, és ha ezt nem létezőnek kell tekinteni, az atya jogosult

a beleegyezésre.

Kiskorú tehát csak szülői, illetve törvényes képviselői beleegyezéssel köthet házasságot. Ha a szülő egyúttal törvényes képviselő is, elég az ő beleegyezése /: indokolás 21-22. oldal :/, de lehet, hogy a szülő ki van zárva az atyai hatalomból, vagy az anya a gyámságból. /: 1977:XX.t.c. 22-23, 33-34. §§.:/ Ez esetben szükséges még a gyámi hozzájárulás is. A beleegyezés történjék személyesen, képviselet nincs megengedve, a kijelentésben való képviselet azonban meg van engedve./: ind. 26. oldal./ Történhet ez élőszóval, vagy okirattal, a házasságkötést megelőzőleg vagy egyidejűleg, utólag is /: indokolás: 27. oldal.:/, de megkívántatik, hogy feltétlen legyen. Az egyszer már megadott beleegyezés a házasságkötésig visszavonható, a beleegyző halála azonban nem szolgál a visszavonás indokául. Ha nincs szülő, a gyámhatóság határoz. Erre vonatkozólag: 1877: XX. törvénycikk 174, 176,

212, stb. §§.-ok. A Ht. 10. §.-a " A gyámhatóság a kiskorú meghallgatása nélkül nem határoz", de adott esetben meghallgatja a szülőt, törvényes képviselőt, rokonokat, jegyest és idegeneket is. Lehetséges az is, hogy két gyámhatóságnak kell határozni, ekkor szükséges, hogy a cumulativ határozat megegyező legyen.

□ □ □

c./ Kényszer.

Ahogy FRANK mondja: "Akarva jó a házasság, erőltetésnek pedig siralom a vége." Ha az egyik házastárs nem jószántából lép házasságra, feltétlenül rossz a házasság. Ezt akceptálja a Ht. is, kimondva /: 53.§.:/ "Megtámadható a házasság kényszer miatt, ha azt valamelyik házaspár fél fenyegetéssel előidézett alapos félelem következtében kötötte volna."

Most tehát az a kérdés, hogy milyen fenyegetés számít olyannak, amely ebből a szempontból megtámadási ok?

A jogtudomány kétféle kényszert ismer. Az egyik a drasztikusabb, vis absoluta, ez főleg a büntetőjogban játszik szerepet /: Btk.77.§.:/ és azt jelenti, hogy az illető ellen testi erőszakot fejtenek ki, - fizikai kényszerről van szó itt. A házassági jogban ez természetesen nem jön tekin-